

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2014

GUJARATI FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

MARKING GUIDELINES

Time: 2 hours

70 marks

These marking guidelines are prepared for use by examiners and sub-examiners, all of whom are required to attend a standardisation meeting to ensure that the guidelines are consistently interpreted and applied in the marking of candidates' scripts.

The IEB will not enter into any discussions or correspondence about any marking guidelines. It is acknowledged that there may be different views about some matters of emphasis or detail in the guidelines. It is also recognised that, without the benefit of attendance at a standardisation meeting, there may be different interpretations of the application of the marking guidelines.

જવાબ-૧ સાત પ્રશ્નોમાંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
કોઇપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ.

૧.૧ લેખકે યોગેશ્વરના કામ માટે લખનઉ ગયા હતા -
ત્યાં હપૂરે (યોગેશ્વરના કામ કરનારે) હજી હું જે બારામુસાનાં
પરજોદોગનું પ્રદર્શન ચાલે છે. ત્રીસ પાંત્રીસ રૂા.
કિસ્કાઉર મને છે - વળી બહુતી બઠિયા કિસ્મતે ઉપડે
હું, જરૂર લે જાઓ. હયા યાદ કરોગે. ત્યાંની હાપિસાખી
અનાવરની ચાદરો, ચરાઈઓ, પડદાઓ વગેરે નેણ
લેખકે બારામુસા ગયા હતા. (4)

૧.૨ જગી ભદા પછી બિલ ચાલ્યું - બિલની રકમ જોઈ
એ હાથ દોલાને બદલે ઠીકો દિયો અને કાઉન્ટર
પર જઈ બિલ ચૂકવી ચાલવાની ચાલાઈ રામશાસ્ત્રી
કરી. (4)

૧.૩ સનાતન સત્યની શોધ માટે ત્રિધાર્મી
સંસારનો ત્યાગ કર્યો હતો. (4)

૧.૪ ને દુષ્ટ અને અપંગ માતાપિતાની સેવા રાતદિવસ
કરો. આ બાપની ખાતર પોતાનો જીવ આપવો પડે તો તે
આપતાં પણ તે અચકાઈ એમ જ કો. એ તો માતાપિતાને જ
ભગવાન સમજતો હતો. એટલે એ પહેલી સેવા પ્રત્યક્ષ
ભગવાનની, એટલે પોતાના માતાપિતાની વધી ભગવાન
સેવા કરો - આ પિતૃભક્તિ જોઈ પુંડલિક પર ભગવાન
પ્રસન્ન થયા. (4)

૧.૫ કથાના શીર્ષક સાંભળવાથી તેને યાદ ચાલ્યું કે દેવીને
પડછાઓ ન હોય તેમજ તેની આંખની પાંપણ પલક પલક
ધતી નથી. તેથી જ્યારે સિપાઈ લોકો ચોરવાસમાં દેવીનો
ઢોંગ કરી તેમને પકડવા આવ્યા ત્યારે તેણે મોટી
આક્રમણ બાંધીના ચોરોને બચાવ્યા. (4)

૧.૬ "કદી પણ કથાવાર્તા સોભાવવા જઈશ નહિ દે
સાધુસંતોની સોબત ફરીશ નહિ. આપણે ચોરીનો ધંધો
ફરવો, ચોરને આપણને ચોલા આપા ન પાસવે"

(4)

[20]

જવાબ- ૧.૭ વ્યાકરણ

૧.૭.૧ વિરોધ (ફોર્મ પૂર્ણ બે)

અ. પહોળા

બ. દિવસ

ક. અમાય

(2)

૧.૭.૨ સમાનાર્થક (ફોર્મ પૂર્ણ બે)

અ. ડર

બ. નીંદર/ઊંઘ

ક. ઓઠું

(2)

૧.૭.૩ શબ્દો માટે યોગ્ય શબ્દ (ફોર્મ પૂર્ણ બે)

અ. નવરાત્રિ

બ. ત્રેકુલિયનો

ક. અનંત

(2)

૧.૭.૪ ટિંગા બદલો. (ફોર્મ પૂર્ણ બે)

અ. ચોરની

બ. દેવી

ક. પિતા

(2)

૧.૭.૫ જોડકાં જોડો

અ. $\longrightarrow$ ક.

બ. $\longrightarrow$ બ.

(2)

(2)

૧.૭.૬ યોગ્ય વર્ણનનું રૂપ.

અ. યોગાળી ઓ

ક. કાચરીઓ

બ. સેતી

(1)

(1)

(1)

(15)

[35]

અધિકારી

જવાબ-૨

રામશરણ એક પ્રમાણિત રીકાવાળો હોય છે —
લેખક સાથે બહીષ્કારેલા ભાડા મુજબ સિવાય
સોચ સમજે દે દેના — અને પોચરૂપિયાની નોટ
ખુશીથી લઈ લે છે — લેખક અને રીકામાંદિમાં
આડીનું પેટર ભૂલી જાય છે — રામશરણને જાણતા
પણ ~~કોઈ~~ હાઉસ પર આવે છે — લેખક દસ રૂપિયાની
નોટ ખુશાબકિસ રૂપે આપે છે — રામશરણ પ્રેમથી
દનિદાર કવે છે — લેખકને હોટેલ પર જમવા વ્યાનું
હોય છે — રામશરણની રીકા જ ભાડે ઈરે છે —
પોચરૂપિયા હાથમાં આપે છે પણ નજીક દોવાઈ
ભાડું માત્ર એ રૂપિયા જ લે છે — બાકીના તથા
રૂપિયા રામશરણ લેખકને પાછાં આપે છે —

રોગ દરેક દરેક પ્રસંગમાં લેખક ને એ
ભામણો બનાવતો જતો હતો. — એવે લેખક તેનો
હાથ પડી પોતાની સાથે હોટેલમાં જમવા લઈ જાય છે —
ગોંડી ધણી વ્યક્તિગત વાતો કીચ છે — જમીલીયા
પછી બિલ આપે છે — રકમ નેઈ હાથ દોવાને બદલે
રામશરણ કાઉન્ટર પર જઈ બિલ ચૂકવી આપે છે.
બેર જ્યારે પૈસા લીધા વિના બિલ પર "પેઈડ"નો
ચિહ્ન મરાળી બિલ પાકું મૂકી જાય છે ત્યારે જ
ખાલી લેખકને રામશરણની ચાલાકીનો ખ્યાલ
આવે છે. —

અધિકાર

લેખક રામચારણને આગ ઈશ્વાનું ડારણ પૂછે છે -
રામચારણ કહે છે : આપ નો હમારે મહેમાન કહેરે.
આવડલ ધરકી હાતન અચ્છી નહીં હૈ વર્ના
ધર પર બહે આપકો હમારા લખનવી ખાના
ખાલાતા.

લેખક -- ઉહો લેખક ફરી એના હૈમાં પૈસા
પાળા આપે છે. છેવટે એના ખિસ્સામાં પમાણે ગોરો
ભેરવે છે. ત્યાં હોયેલી બહાર આપતાં ફરી
રામચારણ ખિસ્સામાંની ગોરો બહાર કાઢી લેખકને
પાછી આપે છે.

રામચારણ : 'બાબુજી, આપને હમારે સાધે ખાના ખાયા.
ઉહાં આપ વૈસો બડે બાબુ, ચૌર ઉહો મેરે વૈસા
મામૂલી આદમી. બસ, સાધેમેં ખાના ખાયા ચૌર હોસ્ત
કી ઈજાત બકેન ઈતના કાકી હૈ મેરે બલિયે.

બહુ મનાવી એની જ વિદિમાં લેખક પાળા
ગોસ્તહાઉસ પર બાય છે. આ વખતે રામચારણ ભાડાના
પૈસા પણ લેતો નહિ. — ફરી મળવાનું વચન આપી,
સીદીમાં એ જતો રહે છે. — લેખક આ દેશ્ય જૂની
સીદતં વધ. ફારેલાં કપડાં, દૂબળી દેહ, ગોલી ધોની,
એની ફારેલા બૂરનાં, મિલિયામાંથી દેખાતા પગના અંગાળાઓ.
આ "મામૂલી" માણસ જોતો. એનો આત્મા વિરાટ
એને મહામૂલી હતો માણસાઈવાળો માણસ હૈ મામૂલી
એને મહામૂલી હતો માણસાઈવાળો માણસ હૈ મામૂલી
હોઈ શકે બરી ?

જવાબ-૩

૩.૧ ગાંધીના પતિએ સ્વોક્તિસગી હેતુઓએ જે દુઝાર રૂપિયા લઈને લાપરી ઠાકા હોય છે — એ રૂપા જે દુઝાર રો. જ ભરાય તો સાહેબે ઉલું હું છે એના પતિવિકૃત્ય ફરિયાદ ધરો એવે વેલમાં જ્યું પડશે, તો દસ દિવસમાં રૂપા વડે જમા કરાવવા મારેમધુ માલપ પાસે ૧૦૦૦ રૂપિયાની માંગણી કરે છે. (5)

૩.૨ ટૂંકો પગાર — લઈતી મોંઘવારી — ત્રણ વ્યાપકોની ફી — યુનિકોર્મ અને બૂટમોઝ — મોટીનું બિલ — દારનું જે માદિનાનું ચડી ગયેલું ભાડું — રૂપા પરિસ્થિતિમાં એ મધુને કેમ ગદદ કરી શકે? (5)

૩.૩ મધુર પટેલે જણાવ્યું: દોલ્લાં જે વરસફા વરસાદ જ નથી. લાખી એમના દશા એવી છે કે ગામમાંથી પાણી કોઈની ખાસેથી કાઢો પૈસોય મળે એમ નથી. (5)

૩.૪ પાકીરમાં જે દુઝાર રૂપિયા બોઈ બુટા-બીજા પ્યાળામાંથી કાગળ મળી આવે છે — તમારા બનેલીને સ્વોપરેશન વિના ચાલશે નહીં, તેવું કોર્ટરોનું કહેવું છે. — એના લગર રૂપે લગી શકશે નહીં — એમના વિના મારું કોઈ જાનાં જાનાં જે જીર્ણોઓનું શું દેશે? — કાર્ડ અને સેરનામું પણ હું — ઈરાદામાં પરિવર્તન (5)

૩.૫ જિયાપદનું ટીગ્યરપ.

૩.૫.૧ પડશે (2)

૩.૫.૨ કરીશ (2)

૩.૫.૩ ગાયું (2)

૩.૬ સમાનાર્થ શબ્દો

ઈશ્વર , પ્રભુ
પુરા

(2)

(2)

૩.૭ ત્વરીક્ષ શબ્દો

સુખી

(1)

નફરત

(1)

શીઠ

(1)

અસંતોષ

(1)

મોડું

(1)

[35]

જવાબ-૧ અર્થવા

માલવ પોતાની કુળી બહેન અધુને મદદ કરવા -
લોન , અધુર પડેલ પાસે ઉઘડની રકમ -
જેવો જુદા જુદા પ્રયત્નો કરે છે - પોતાનો ડુંદો
પ્રાર વ્યાપકોની સફળની રી , બુરમોનું યુક્તિ -
ધરનું ભાડું ન પોતાની જ હાલત ઠીકે
બહેનને જેમ જે દુઝાર રી.ની મદદ કરવા ?

અચાનક સ્થિતિમાં પાછીર મળ્યું - પૂરી રકમ
સાધી પત્ર અને સરકારના કાર્ડ - હુદરની
મદદ દેખાઈ - પણ પત્ર લાંચી માલવના
ઈરાદામાં પરિવર્તન - અને સંતોષતાથી
પાછીર પાળું પહેંચાડ્યું

ભીમુ લાલ ગામડેશ મધુર પટેલ
એનાં ઘરે રવાળી પેસા પહોંચાડે છે —
ભાગ્યું મધ્યાહ્નિ દુલ્યાલ હરનારને કુદરતની મહદ
મળે છે. જ !

અધિક

જવાબ - ૫

ભગવાને સૃષ્ટિ ઘડી ને માનમાં ફોરે આપામોને જામ
જાદિ આપેલા - પ્રભુ ચિત્રગુપ્તને એક મનુષ્ય
ઓપણમાં પૃથ્વી પરના આપ-પુણ્યનો હિસાબ રાખવા
કહે છે - પ્રભુનું હામ પૂરું થાય છે : સૂર્યચંદ્ર, નદીનાનો,
પર્વતો-પ્લેટારો, એકાનો - આગરો બધું ચલાવે જાય છે -
પશુ - પક્ષી અને આનવીઓ

ચિત્રગુપ્તની મુશ્કેલી - બધા જ મનુષ્યોનો
જુદો હિસાબ કેમ રાખવો ? — દરેકને મનુષ્ય કેમ
કહેવા, દરેકને જુદાજુદા કેમ આપણવા ?
એટલામાં આનવીઓનો ધોંધા ૨ - ફોલો લોલ્યા નાકિયાના
મેને આયો એવી ફરિયાદ - એવા દગરો મનુષ્યો
છે નો આપણવા કેમ ? — જોખર આપે નો એકાનો
સુધા પહોંચે - જલ્લરો ગોરાનો

અને ચિત્રગુપ્ત રસ્તો સૂઝાડે છે - જામ
આપવાનો - ભગવાન સૃષ્ટિ ઘડી ને યાદયા હોય છે -
ચિત્રગુપ્ત મનુષ્યોને સૂચના કરે છે - જેને જે વસ્તુ
આમ મળે ને વસ્તુના જામને ભાઈ, ભાલ, શેફર, કુમાર,
દાસ કે એવું કંઈ ગ્રેડી દેવું અને જે શબ્દ નૈયાર
ધાય એ આપાસનું જામ.

અધ્યયન

જવાબ-ક

ક.૧ ચોપડો અબ્બુન - સરસબાંધણી - કાગળ સરસ અને
યુગોના યુગો સાથે (3)

પૃથ્વી પરના પ્રાણીઓનાં પાપપુણ્યનો હિસાબ
રખાવાનો. (3)

ક.૨ બાદા મનુષ્યો ભગવાનના ~~દરવાજા~~ દરવાજા સ્વર્ગમાં ચાલી દારા
પાડે છે - શું કામ છે એ કહેના નથી - જલ્બરી
દામાલ - કંપીને લેસવા દેતાં નથી - ચિત્રગુપ્તનું
માનવું છેકેલાંદરા બનાવીને તરા માનવી બનાવ્યા
એટલે યોરું અરડયાલાપણું માનવીઓમાં ચાલી
ગયું (5)

ક.૩ ક્રિષ્ણનેની ક્રિયાદ સંભાળ્યા પછી - દુનિયા મનુષ્યોને
એકાબલા કેમ ? એવે સૌને જામ ચાપલામાં
એવામાં - નેવર લખે તો કોઈને યાદ પણ ન
રહે - એના ઈચ્છા જેને સૌ પ્રથમ સાને નેહોઈ
મને તે પ્રસ્વુના નામની પાછળ ભાઈ, શંકર,
કુમાર, દાસ કે ભાત બોલી જે શબ્દ જૈયાર થાય તે
જામ રાખી લેયું. (7)

ક.૪ ખરાં છે કે ખોટાં

ક. ખોટું (2)

ખ. ખરું (2)

ક્ર.ચતુર્થાંશ સંબંધ

૧. ચિત્રગુપ્ત બોલે છે - સૌ માનવીઓને કહે છે -
બધા મનુષ્યોને સ્વોપખવા કેમ એ પ્રશ્ન ઊભો થાય છે
ત્યારે ચિત્રગુપ્ત કહેલ સ્વાપ્ને છે સૌને નામ આપે.
ત્યારે સૌને સ્વર્ગમાં બોલાવી સ્વા વાત વિશે
જણાવતો છે.

(4)

૨. ભગવાન બોલે છે એ સ્વાને ચિત્રગુપ્તને કહે છે -
દાણ બધા માણસો બનાવ્યા પછી ગોરાળો થાય છે
કોઈને સ્વોપખવા કૈવી રીતે ? - ચિત્રગુપ્ત

કહે છે સૌને નામ આપીએ. - ભગવાન સ્વા વાતથી
સહુમન થાય છે - પણ વિચારે છે કે સ્વેક્ષા બધું
નામ કયાંથી કાઢીશું? ચિત્રગુપ્ત : ત્યાં બનાવવાં
પડશે. ત્યારે ભગવાન કહે છે: 'આખી સૃષ્ટિ બનાવીને
હું તો થાકી ગયો છું, હવે તવા નામ ક્યાં બનાવવા
બેસું ?'

(4)

ક્ર.૬ સમાનાર્થ શબ્દો

મનુષ્ય

(1)

ઈશ્વર/પ્રભુ

(1)

જગત

(1)

સૂર્ય/રવિ

(1)

ગ્રેહન

(1)

[35]

અધિકાર

જવાબ-૭ પદો પરથી કોઈપણ પાંચ નો જવાબ.

૭.૧ કોઈ જમારે આંગણે આપે તો પહેલો તો તેને
ત્રીસો આપકાર આપવો જોઈએ - કોઈ પોતાના
દુઃખની વાત જાણે કહેતું હોય એનો અર્થ
એ જમારી પાસે કોઈ અપેક્ષા રાખે છે -
તો એના દુઃખને કાપવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. (7)

૭.૨ કોઈ આંગણે આપે ત્યારે - હેમ તમે આપ્યા છો?
એમ ન પૂછ્યું જોઈએ - એને દરે દરે બોલવા
દેવા જોઈએ - એની વાત સાંભળ્યા પછી આડું
ન જોઈએ - (7)

૭.૩ દારને આંગણે આપનારની અદેશન ગાત ઉઠીબ
દેવી જોઈએ - શું કરવું - શું ન કરવું -
કોઈ દુઃખની વાત કરે - દુઃખ કાપવું
હેમ આપ્યા છો - કહી ન પૂછ્યું
દરે દરે બોલવા દેવું - વાત સાંભળી આડું
ન જોઈએ - આર્યુ દેખી કોઈકારો દેવો (7)

૭.૪ સામાન્યતઃ એક જામણીને કોઈ આપતિ આવી
પડે તો એની પહેલો ઉપાય ને કોઈ બીજા માનવી
પાસે જાય - પરંતુ એમ ઉરવા મારે પણ એવું
અઠિતલ્ય હોવું જોઈએ - એ તારા સુખના દિવસો
હોય એને કોઈ દુઃખી સહાયની અપેક્ષા સાથે તારી
પાસે આપે તો તારે એને સહાય કરવી જોઈએ (7)

૭.૫ એદારી રાતે ઊડા આકાશમાં → તારાના પતકર
લાદળાઓ વચ્ચે રમતા ચાંદાના → રૂપેરી નેજના કુચારા
ઊભી આયમતા સૂરજના નેજના → ઊડતા આલેફ્ફારા (7)

૭.૬ સમાનાર્થ

અ. અપ્સરિ / લિપદા, મહેમાન, ગલ/ગગન, સૂર્ય/રશ્મિ,
શિર (5)

બ. દલાકાગ (1)

ક. ત્રિભુવન વ્યાસ (1)

[35]

Total: 70 marks